

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« » 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародно-правові механізми захисту прав людини»
для студентів

спеціальності 293 Міжнародне право
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітніх програм 293.00.01 Міжнародне право

Київ – 2022

Розробниця:

Каспрук Оксана Сергіївна, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Грицяк Ігор Андрійович, кандидат юридичних наук, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин
Протокол від "10" січня 2022 року № 6.

Завідувач кафедри

міжнародних відносин та міжнародного права

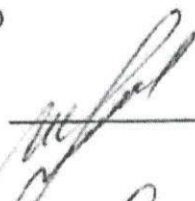

В.М. Яблонський

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
293.00.01 Міжнародне право

_____. _____. 2022 р.

Гарант освітньої програми

(І.В. Братко)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 2022 р.

Заступник декана

(А.Ю. Нашинець-Наумова)

Пролонговано:

на 2022/2023 н.р. (Братко І.В.) «10» 11 2022 р., протокол № 3

на 20__/20__ н.р. _____. _____. «__» _____. 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____. _____. «__» _____. 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____. _____. «__» _____. 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____. _____. «__» _____. 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Міжнародно-правові механізми захисту прав людини	
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120
<i>Курс</i>	4
<i>Семестр</i>	8
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	30
<i>Самостійна робота</i>	26
<i>Форма семестрового контролю</i>	Екзамен

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття студентами знань щодо суті міжнародно-правових механізмів захисту прав людини.

через:

- дослідження розвитку доктрини та практики прав людини в окремих країнах;
- ознайомлення із особливостями захисту прав людини в умовах конфліктів;
- вивчення ЄКПЛ 1950 р. та протоколів до неї;
- здійснення аналізу універсальних та регіональних міжнародно-правових актів у сфері захисту прав людини;
- сприяння формуванню вмінь студентів щодо застосовування теоретичних правничих знань на практиці.

Завдання:

- формування знань щодо теоретичних основ прав людини;
- вивчення виникнення та еволюції концепції прав людини;
- з'ясування особливостей механізму захисту прав людини;
- вивчення міжнародних стандартів прав людини;
- ознайомлення із захистом прав людини на універсальному та регіональному рівнях;

- визначення місця ЄКПЛ 1950 р. у системі джерел права України;
- дослідження розвитку доктрини та практики прав людини в окремих країнах;

- ознайомлення із особливостями захисту прав людини в умовах конфліктів.

2. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості захисту основних прав людини;
- розвиток доктрини та практики прав людини в окремих країнах;
- національні механізми захисту прав людини;
- міжнародні механізми захисту прав людини;
- універсальні міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини;
- регіональні міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини;
- практику Європейського суду з прав людини;
- особливості реалізації рішень Європейського суду з прав людини у національному праві;
- порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини.

вміти:

- тлумачити зміст міжнародних конвенцій та визначати можливість їх реалізації в Україні з метою захисту прав людини;
- забезпечувати врахування вимог та стандартів міжнародного права;
- здійснювати професійну діяльність у повній відповідності до вимог та стандартів міжнародного права;
- реалізовувати норми міжнародного права та національних нормативних актів у професійній діяльності;
- застосовувати положення міжнародно-правових документів універсального і регіонального рівнів із захисту прав людини;
- забезпечувати верховенство права, права особистості, інтереси суспільства, держави та міжнародного співтовариства в межах виконання своїх посадових обов'язків;
- володіти юридичною термінологією та юридичною технікою;
- правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації;
- аналізувати ефективність міжнародно-правового регулювання у сфері захисту прав людини;
- аналізувати ефективність взаємодії України та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини;
- складати основні правові документи з метою досудового та судового захисту своїх прав.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 Міжнародне право, **змістовий модуль «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини»** забезпечує формування таких компетентностей:

ЗК-2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-10 Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ФК-2 Вміння характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК-3 Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК-5 Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК-6 Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-8 Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загальноюридичних питань.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 Міжнародне право, **змістовий модуль «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини»** забезпечує формування таких програмних результатів навчання:

ЗН-1. Визначати сучасні досягнення міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, виявляти в подіях і фактах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.

ЗН-3. Визначати міжнародно-правову ситуацію, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям міжнародних відносин.

УМ-4. Формулювати концептуальні схеми вирішення міжнародно-правових і національно-правових проблем, аналізувати правові концепції на предмет логічної послідовності та практичної адекватності.

УМ-7. Під керівництвом більш кваліфікованих та досвідчених фахівців готувати справи до розгляду в українських, міжнародних і закордонних судах й арбітражах.

УМ-8. Під керівництвом більш кваліфікованих та досвідчених фахівців готувати тексти законопроектів, порівняльних таблиць, проекти міжнародних договорів, пояснювальних записок та іншої супровідної документації, користуючись новими технічними досягненнями в інформаційній сфері.

ЗЗ-3. Складати проекти міжнародного договору та пов'язаної документації (закону про ратифікацію, пояснювальних записок тощо) українською та іноземною мовами, складати процесуальні документи для ведення справ у судових органах, тексти законопроектів, порівняльних таблиць, пояснювальних записок, та іншої супровідної документації до законопроектів тощо.

ЗЗ-4. Представляти інтереси клієнта у судах України та третейських судах, утворених за законодавством України, а також у міжнародному комерційному арбітражі та міжнародних судових установах.

КОМ-2. На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальною юридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

КОМ-3. Донести до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.

КОМ-4. Ефективно формувати комунікаційну стратегію.

В рамках вивчення **змістового модуля «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини»** здобувачі мають можливість ознайомитися та сформулювати наступні **«соціальні навички» (soft skills)**: навички комунікації, вміння працювати в команді, здатність брати на себе відповідальність, вміння залагоджувати конфлікти, вміння управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин					
		денна форма					
	Усьо го	у тому числі					
		л.	с.	пр.	м.к.	Семе с тр. контр оль	с. р.
Змістовий модуль 1. Еволюція та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини							
Тема 1. Передумови становлення та розвитку концепції прав людини	6	2	2				2
Тема 2. Особливості розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини	6	2		2			2
Тема 3. Поняття та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини	6	2	2				2
Тема 4. Зобов’язання держави у сфері захисту прав людини	6	2		2			2
Модульний контроль 1	2				2		
Разом за змістовим модулем 1	26	8	4	4	2		8
Змістовий модуль 2. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини							
Тема 5. Універсальні механізми міжнародно-правового захисту прав людини	6	2	2				2
Тема 6. Європейська система захисту прав людини	6	2		2			2
Тема 7. Система захисту прав людини у мусульманських країнах	6	2	2				2
Тема 8. Інші регіональні системи захисту прав людини	6	2		2			2
Модульний контроль 2	2				2		
Разом за змістовим модулем 2	26	8	4	4	2		8
Змістовий модуль 3. Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний механізм захисту прав і свобод людини							
Тема 9. Загальна характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.	6	2	2				2

Тема 10. Загальна характеристика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)	6	2		2			2
Тема 11. Судова практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)	6	2	2				2
Модульний контроль 3	2				2		
Разом за змістовим модулем 3	20	6	4	2	2		6
Змістовий модуль 4. Захист прав людини: особлива частина							
Тема 12. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини в умовах конфліктів	4	2		2			
Тема 13. Міжнародний захист прав різних категорій населення	6	2		2			2
Тема 14. Особливості утвердження доктрини прав людини в національних правових системах	6	2	2				2
Модульний контроль 4	2				2		
Разом за змістовим модулем 4	18	6	2	4	2		4
Семестровий контроль	30						
Усього годин	120	28	14	14	8		26

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Еволюція та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини

Тема 1. Передумови становлення та розвитку концепції прав людини

Виникнення концепції прав людини. Історія розвитку прав людини. Уявлення античних мислителів про соціальну справедливість. Формування основних філософсько-правових концепцій прав людини. Огляд теорій прав людини. Покоління прав людини. Класифікація прав людини. Проблема універсальності прав людини.

Рекомендовані джерела: основні [1-8], додаткові [5-12].

Тема 2. Особливості розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини

Основні напрями розуміння прав людини. Цінність прав людини. Концепція міждержавного співробітництва в галузі прав людини. Вплив поглядів середньовічних мислителів на становлення системи захисту прав людини. Особливості розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини. Історичні аспекти розвитку уявлення про соціальну справедливість. Невідчужуваність прав людини. Абсолютні та відносні права.

Рекомендовані джерела: основні [3-11], додаткові [2-18].

Тема 3. Поняття та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини

Праворозуміння та права людини. Категоризація прав людини, її критерії та значення. Права людини, верховенство права та демократія. Верховенство права. Фундаментальні права. Індивідуальні та колективні права людини. Права окремих груп. Механізми реалізації та захисту прав людини. Рівні захисту прав людини. Поняття «міжнародне право прав людини». Міжнародно-правові договори ООН у

сфері прав людини. Еволюція та ключові моменти захисту прав людини в рамках Ради Європи, ОБСЄ, ЄС.

Рекомендовані джерела: основні [3-11], додаткові [2-16].

Тема 4. Зобов'язання держави у сфері захисту прав людини

Види зобов'язань держав щодо прав людини. Обмеження прав людини: міжнародні та національні вимоги. Допустимі межі обмеження прав людини за міжнародними стандартами прав людини в системі ООН. Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави. Проблеми відповідальності та отримання компенсації від держави за порушення прав людини.

Рекомендовані джерела: основні [5-11], додаткові [1-8].

Змістовий модуль 2. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини

Тема 5. Універсальні механізми міжнародно-правового захисту прав людини

Загальна характеристика універсальних механізмів міжнародно-правового захисту прав людини. Роль Статуту ООН в системі міжнародно-правового захисту прав людини. Поняття, структура та значення Міжнародного Білю про права людини. Характеристики Загальної декларації прав людини. Зміст Міжнародних пактів ООН про права людини. Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права. Зміст та значення Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [1-18].

Тема 6. Європейська система захисту прав людини

Основні нормативно-правові документи ЄС, що містять положення у сфері захисту прав людини. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Хартія основних прав ЄС. Європейський суд з прав людини та суд ЄС як механізми захисту прав людини. Діяльність ОБСЄ із просування стандартів захисту прав людини.

Рекомендовані джерела: основні [1-12], додаткові [5-8].

Тема 7. Система захисту прав людини у мусульманських країнах

Права людини за загальними принципами ісламського права. Основні нормативно-правові акти регіону у сфері захисту прав людини. Багдадська конференція з прав людини. Арабська хартія прав людини. Каїрська декларація прав людини в ісламі. Загальна ісламська декларація прав людини. Організація ісламського співробітництва.

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [1-18].

Тема 8. Інші регіональні системи захисту прав людини

Організація Африканської Єдності. Африканська хартія прав людини і народів. Захист прав жінок в Африці. Міжамериканський суд з прав людини. Організація американських держав. Основні регіональні міжнародні нормативно-правові акти у сфері захисту прав людини. Декларація про права та обов'язки людини.

Американська конвенція про права людини. Міжамериканська комісія з прав людини. Специфіка захисту прав людини у Південно-Східній Азії. Міжурядова комісія з прав людини в АСЕАН. Декларація прав людини АСЕАН: основні положення.

Рекомендовані джерела: основні [5-11], додаткові [2-8].

Змістовий модуль 3. Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний механізм захисту прав і свобод людини

Тема 9. Загальна характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.

Історія розробки і укладення Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКПЛ) 1950 р. Прийняття та основні етапи розвитку ЄКПЛ як міжнародного договору у сфері захисту прав людини. Загальна характеристика ЄКПЛ. Протоколи до ЄКПЛ. Особливості інтерпретації ЄКПЛ 1950 р. як правозахисного договору.

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [1-18].

Тема 10. Загальна характеристика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)

Структура і повноваження Європейського суду з прав людини. Правовий статус суддів. Головування в суді. Секретаріат суду. Юрисдикція Європейського суду з прав людини. Порядок провадження в Європейському суді з прав людини. Порухення справи в суді: право звернення до суду, суб'єкти звернення, вимоги, що висувуються до змісту скарги. Розгляд справи в суді. Принцип верховенства права. Принцип ефективного й динамічного тлумачення та принцип забезпечення правової визначеності. Принцип пропорційності та забезпечення рівності інтересів. Принцип забезпечення певної свободи національного розсуду. Принцип автономного тлумачення. Урахування загальноновизнаних міжнародних стандартів і принципів міжнародного права. Принцип забезпечення мінімальних гарантій прав і свобод людини.

Рекомендовані джерела: основні [1-10], додаткові [1-8].

Тема 11. Судова практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)

Особливості тлумачення ст. 1 ЄКПЛ. Практика застосування положень ст. 5 ЄКПЛ. Практика застосування положень ст. 6 ЄКПЛ. Практика застосування положень ст. 8 ЄКПЛ. Огляд рішень ЄСПЛ.

Рекомендовані джерела: основні [1-12], додаткові [5-8].

Змістовий модуль 4. Права людини: особлива частина

Тема 12. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини в умовах конфліктів

Права людини в умовах міжнародних та неміжнародних конфліктів. Обмеження прав людини в умовах конфліктів. Захист прав під час конфліктів. Захист прав під час військового конфлікту. Питання юридичної належності та фактичного контролю над територією конфлікту. Право на життя в умовах збройних конфліктів. Зобов'язання держави в сфері прав людини під час конфлікту. Взаємозв'язок

міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини. Особливості міжнародного гуманітарного права. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів. Захист поранених та хворих у період збройного конфлікту. Правове становище та захист цивільного населення в період збройних конфліктів

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [1-18].

Тема 13. Міжнародний захист прав різних категорій населення

Міжнародний захист прав біженців. Правове регулювання захисту національних меншин. Міжнародний захист прав корінних народів. Захист прав осіб з інвалідністю.

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [5-8].

Тема 14. Особливості утвердження доктрини прав людини в національних правових системах

Характеристика сучасних доктрин прав людини: історична складова, визначення, порівняльна характеристика. Іслам і права людини. Проблеми утвердження прав людини в Україні. Реформування національної правової системи. Ефективність забезпечення і захисту прав людини в Україні.

Рекомендовані джерела: основні [1-11], додаткові [2-8].

5. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ зп	Вид діяльності студента	М	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			К	М	К	М	К	М	К	М
		а	і	а	і	а	і	а	і	а
		к	л	к	л	к	л	к	л	к
		с.	ь	с	ь	с	ь	с	ь	с
		к	к	к	к	к	к	к	к	к
		ь	к	к	к	к	к	к	к	к
		к	к	к	к	к	к	к	к	к
		і	і	і	і	і	і	і	і	і
		ст	д	л	д	л	д	л	д	л
		ь	и	ь	и	ь	и	ь	и	ь
		б	н	к	н	к	и	к	и	к
		а	и	і	и	і	ц	і	ц	і
		лі	ц	с	ц	с	ь	с	ь	с
		в	ь	т	ь	т	д	т	д	т
		за	д	б	д	б	о	б	о	б
		о	о	а	о	а	з	а	з	а
		д	р	л	р	і	р	л	о	л
		и	о	і	о	з	а	і	з	і
		и	з	в	з	в	х	в	р	а
		ц	р	з	р	з	у	з	а	х
		ю	а	а	а	а	у	а	у	у
			х	в	х	в	к	в	н	в
			у	и	у	и	у	и	к	и
			н	д	н	д		и	к	и

			к у		к у			д	у	д	
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3	3	3	14
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	1	1	7
3	Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	1	1	2	2	7
4	Робота на семінарських заняттях	10	2	20	2	20	2	20	1	10	70
5	Робота на практичних заняттях	10	2	20	2	20	1	10	2	20	70
7	Виконання завдання для самостійної роботи	5	8	40	8	40	6	30	4	20	130
8	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	100
Разом: 398											
Розрахунок коефіцієнта:							398: 60 = 6,63				

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль 1. Еволюція та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини

Тема 1. Передумови становлення та розвитку концепції прав людини

1. Виникнення концепції прав людини.
2. Історія розвитку прав людини.
3. Огляд теорій прав людини.
4. Покоління прав людини.
5. Класифікація прав людини.

Тема 2. Особливості розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини

1. Уявлення античних мислителів про соціальну справедливість.
2. Основні напрями розуміння прав людини.
3. Цінність прав людини.

Тема 3. Поняття та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини

1. Праворозуміння та права людини.
2. Категоризація прав людини, її критерії та значення.
3. Фундаментальні права.
4. Індивідуальні та колективні права людини.
5. Права окремих груп. Права «народів».
6. Механізми реалізації та захисту прав людини.
7. Міжнародно-правові договори ООН у сфері прав людини.

Тема 4. Зобов'язання держави у сфері захисту прав людини

1. Види зобов'язань держав щодо прав людини.
2. Обмеження прав людини: міжнародні та національні вимоги.
3. Негативні зобов'язання держави.
4. Позитивні зобов'язання держави.

Змістовий модуль 2. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини

Тема 5. Універсальні механізми міжнародно-правового захисту прав людини

1. Загальна характеристика універсальних механізмів міжнародно-правового захисту прав людини.
2. Роль Статуту ООН в системі міжнародно-правового захисту прав людини.
3. Значення Міжнародного Білю про права людини.

4. Характеристики Загальної декларації прав людини.
5. Міжнародний Пакт про громадянські і політичні.

Тема 6. Європейська система захисту прав людини

1. Основні нормативно-правові документи ЄС, що містять положення у сфері захисту прав людини.
2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.
3. Хартія основних прав ЄС.
4. Діяльність ОБСЄ з просування стандартів захисту прав людини.

Тема 7. Система захисту прав людини у мусульманських країнах

1. Права людини за загальними принципами ісламського права.
2. Основні нормативно-правові акти регіону у сфері захисту прав людини.
3. Багдадська конференція з прав людини в арабському світі.
4. Арабська хартія прав людини.
5. Каїрська декларація прав людини в ісламі.
6. Загальна ісламська декларація прав людини.
7. Організація ісламського співробітництва.

Тема 8. Інші регіональні системи захисту прав людини

1. Африканська хартія прав людини і народів.
2. Захист прав жінок в Африці.
3. Міжамериканський суд з прав людини.
4. Міжамериканська комісія з прав людини.
5. Специфіка захисту прав людини у Південно-Східній Азії.
6. Міжурядова комісія з прав людини в АСЕАН.

Змістовий модуль 3. Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний механізм захисту прав і свобод людини

Тема 9. Загальна характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.

1. Історія розробки і укладення Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЄКПЛ) 1950 р.
2. Прийняття та основні етапи розвитку ЄКПЛ як міжнародного договору у сфері захисту прав людини.
3. Загальна характеристика ЄКПЛ. Протоколи до ЄКПЛ.
4. Особливості інтерпретації ЄКПЛ 1950 р. як правозахисного договору.

Тема 10. Загальна характеристика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)

1. Структура і повноваження Європейського суду з прав людини.
2. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
3. Порядок провадження в Європейському суді з прав людини.

Тема 11. Судова практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ)

1. Особливості тлумачення ЄКПЛ.

2. Практика застосування положень ст. 5 ЄКПЛ.
3. Практика застосування положень ст. 6 ЄКПЛ.
4. Практика застосування положень ст. 8 ЄКПЛ.
5. Огляд рішень ЄСПЛ.

Змістовий модуль 4. Права людини: особлива частина

Тема 12. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини в умовах конфліктів

1. Права людини в умовах міжнародних та неміжнародних конфліктів.
2. Обмеження прав людини в умовах конфліктів. Захист прав під час конфліктів.
3. Взаємозв'язок міжнародного гуманітарного права і міжнародного права прав людини.
4. Особливості міжнародного гуманітарного права.
5. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів.
6. Захист поранених та хворих у період збройного конфлікту.

Тема 13. Міжнародний захист прав різних категорій населення

1. Міжнародний захист прав біженців.
2. Правове регулювання захисту національних меншин.
3. Міжнародний захист прав корінних народів.
4. Захист прав осіб з інвалідністю.

Тема 14. Особливості утвердження доктрини прав людини в національних правових системах

1. Сучасні доктрини прав людини.
2. Проблеми утвердження прав людини в Україні.
3. Реформування національної правової системи.
4. Ефективність забезпечення і захисту прав людини в Україні.

6.2. Теми для рефератів

1. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок і контрольний механізм.
2. Конвенція ООН про права дитини і контрольний механізм.
3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарань.
4. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації і контрольний механізм.
5. Права людини за загальними принципами ісламського права.
6. Багдадська конференція з прав людини в арабському світі.
7. Арабська хартія прав людини.
8. Каїрська декларація прав людини в ісламі.
9. Міжурядова комісія з прав людини в АСЕАН.
10. Декларація прав людини АСЕАН: основні положення.
11. Протоколи до ЄКПЛ.
12. Ратифікація ЄКПЛ в Україні.
13. Нагляд Комітету міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.

14. Застосування судами ЄКПЛ та практики ЄСПЛ як джерела права.

15. Національна процедура виконання рішень Європейського суду з прав людини щодо України.

16. Представництво в Європейському суді з прав людини: представництво заявників і договірних сторін; урядові агенти.
17. Акти ЄСПЛ: види, зміст, юридична сила і тлумачення.
18. Принцип пропорційності та забезпечення рівності інтересів.
19. Принцип забезпечення певної свободи національного розсуду.
20. Урахування загальноновизнаних міжнародних стандартів і принципів міжнародного права.
21. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів.

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання

Бал	Критерії
24-25	Студент вирішив всі завдання абсолютно вірно і повно дав відповіді на питання як теоретичного, так і практичного характеру. Логічно і послідовно аргументував і виклав свою точку зору.
20-23	Студент вирішив завдання з 1 помилкою, відповідь на питання містить повне розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу, допущено 2-3 помилки при вирішенні практичних завдань.

15-19	Студент правильно і повно вирішив більшість, але не всі завдання, відповідь на запитання є не повністю аргументованою; допускає незначні неточності
10-14	Студент правильно вирішив половину завдань; думка викладена з порушенням логіки подання матеріалу. Студент правильно вирішив ситуацію, проте не зовсім слушно аргументує її, або враховує не всі, а деякі умови ситуації. Вирішує декілька завдань поверхнево.
5-9	Студент вирішив трохи менше половини завдань; може дати визначення юридичного поняття. Відповідь на запитання дає неповно і поверхнево.
0-4	Студент не вирішив більшість завдань або вирішив неправильно; відповіді на питання є неповними; неправильно обґрунтовує своє рішення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи, розширення кількості підсумкових балів до 60. Семестровий контроль здійснюється у вигляді екзамену.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Виникнення концепції прав людини.
2. Формування основних філософсько-правових концепцій прав людини з давніх часів і по теперішній час.
3. Огляд теорій прав людини.
4. Покоління прав людини.
5. Класифікація прав людини.
6. Вплив поглядів середньовічних мислителів на становлення системи захисту громадянських і політичних прав особи.
7. Особливості розвитку системи міжнародно-правового захисту громадянських і політичних прав особи.
8. Історичні аспекти розвитку уявлення про соціальну справедливість.
9. Поняття та сутність міжнародно-правових механізмів захисту прав людини
10. Праворозуміння та права людини.
11. Категоризація прав людини, її критерії та значення.
12. Права людини, верховенство права та демократія.
13. Механізми реалізації та захисту прав людини.
14. Еволюція та ключові моменти захисту прав людини в рамках Ради Європи, ОБСЄ, ЄС.
15. Допустимі межі обмеження прав людини за міжнародними стандартами прав людини в системі ООН.
16. Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави.
17. Проблеми відповідальності та отримання компенсації від держави за порушення

прав людини.

18. Загальна характеристика універсальних механізмів міжнародно-правового захисту прав людини.

19. Роль Статуту ООН в системі міжнародно-правового захисту прав людини.
20. Поняття, структура та значення Міжнародного Біллу про права людини.
21. Характеристики Загальної декларації прав людини.
22. Зміст Міжнародних пактів ООН про права людини.
23. Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права.
24. Зміст та значення Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.
25. Конвенція про права дитини і контрольний механізм.
26. Судова практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ).
27. Система захисту прав людини у мусульманських країнах.
28. Регіональні системи захисту прав людини.
29. Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний механізм захисту прав і свобод людини.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., із них: лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., семестровий контроль – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Модуль 1				Модуль 2				Модуль 3			Модуль 4		
Лекції (теми, бали)	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)	11 (1 бал)	12 (1 бал)	13 (1 бал)	14 (1 бал)
Практичні заняття (теми, бали)			1/10+1 (бал)	2/10+1 (бал)			3/10+1 (бал)	4/10+1 (бал)			5/10+1 (бал)		6/10+1 (бал)	7/10+1 (бал)
Семінарські заняття	1/10+1 (бал)	2/10+1 (бал)			3/10+1 (бал)	4/10+1 (бал)			5/10+1 (бал)	6/10+1 (бал)		7/10+1 (бал)		
Самостійна робота (вид, бали)	Виконання завдання (130 балів)													
Поточний контроль (вид, бали)				МКР 1, 256		МКР 2, 256				МКР 2, 256				МКР 2, 256

Підсумко в ий контроль (вид, бали)	<i>Проміжний контроль (100 балів)</i>
--	---

8. Рекомендові джерела

Базові

1. Тимченко Л.Д. Міжнародний захист прав людини і основних свобод / Міжнародне право. Розділ 7. // <https://westudents.com.ua/glavy/64774-rozdl-7-mjnarodniy-zahist-prav-lyudini-osnovnih-svobod.html>
2. Матвеева Ю. І. Історико-теоретичні підвалини розуміння принципу правової визначеності / Ю. І. Матвеева // Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи) : статті учасників VII Міжнар. «круглого столу», (м. Львів, 9-10 грудня 2011 р.). – Львів : Галицький друкар, 2012. – 2-е вид., виправ. і доп. – С. 362–373.
3. Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського Суду з прав людини в контексті західної правової традиції / С. Шевчук – К. : Реферат, 2006. – 848 с.
4. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посібн. – К. : Алерта, 2016. – 413 с.
5. Дубчак Л. М. Міжнародна політика захисту прав людини в умовах глобалізації. Право та державне управління. 2019. № 1 (34). Том 2. С. 45-51.
6. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства: монографія / Ю. С. Разметаєва. – Х.: «Финарт», 2013. – 196 с.
7. Fulvio Maria Palombino. Provisional Measures Issued by International Courts and Tribunals/Fulvio Maria Palombino , Roberto Virzo, Giovanni Zarra. - T.M.C. Asser Press, 2020.
8. Sarah Joseph. Research Handbook on International Human Rights Law / Sarah
9. Joseph, Adam McBeth. - Cheltenham, UK • Northampton, MA, USA, 2010 - 595 p.
10. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці / Дж. Донеллі ; пер. з англ. Т. Завалія. – Л. : Кальварія, 2004. – 280 с.
11. МакБрайд Дж. Реалізація права на свободу об'єднання відповідно до Європейської конвенції з прав людини / Дж. МакБрайд // Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О.Л. Жуковської. – К.: ВІПОЛ, 2004. – С. 565-631.
12. Дмитриченко І. В. Звернення громадян та неурядових організацій до Європейського суду з прав людини: навч.-практ. посібник / Національний ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова; Благодійний фонд "Центр правової освіти" Миколаїв : Атол, 2006. — 59с.

Додаткові

1. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів. К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с.
2. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. К.: ВАІТЕ, 2015.

3. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Навчально- методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів. К.: ВАІТЕ, 2017. 192 с

4. Вибрані рішення Європейського Суду з прав людини (1993-2002рр.)/Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина. Серія II. Коментарі прав і законодавства. Вип.. 3.-Харків: "Консум". 2003. - 464с.

5. Сироїд Т. Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 310 с.

6. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. - 168 с.

7. Деркач А. Нормативні механізми захисту прав і свобод людини в європейських країнах та конституційна юстиція. Підприємництво, господарство і право. 2019. №7. С.131-134. 4. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини: навчальний посібник. 3-тє вид., стереотипне. К.: Алерта, 2016. - 488 с.

8. Права людини онлайн: Порядок денний для України / Віта Володовська, Максим Дворовий Київ: ГО «Лабораторія цифрової безпеки», 2019. 56 с.

9. Лотиш О. В. Міжнародні стандарти права на безпечну медичну допомогу. Вісник Одеського національного університету. Серія: Правознавство. 2019. Том 24. Випуск 2 (35). С. 15-22.

10. Мандель Р. Я. Практика Європейського суду з прав людини у справах щодо заборони дискримінації. Теорія та практика сучасної юриспруденції : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. : 10 трав.-10 черв. 2016 р. Харків, 2016. С. 31–33.

Інформаційні ресурси

11. Максимов С. Універсальність прав людини / С. Максимов // Філософія права і загальна теорія права. – 2013. – № 1. – С. 110–117. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filpr_2013_1_12.

12. British Library: Online Gallery. URL: <http://www.bl.uk/onlinegallery/index.html>

13. Огляд практики ЄСПЛ. URL:

https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/human-rights/Ogljad_ESPL_2019.pdf

14. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, прийнята 1950 року в Римі, ратифікована Верховною Радою України від 17 липня 1997 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

15. Європейська конвенція по захисту прав людини: рекомендації бібліогр. список літ. / Східноєвроп. нац. ун-т і. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2019. URL: <http://library.eenu.edu.ua/pok/>

europeyska.pdf

16. Європейський суд з прав людини: як знаходити і розуміти практику суду. Рада Європи / Європейський суд з прав людини, 2019. 15 с. URL:

https://www.echr.coe.int/Documents/CLIP_Finding_understanding_case_law_UKR.pdf .

17. Правдиченко А. Питання інтернет-приватності у рішеннях Європейського суду з прав людини: тенденції останніх років. Веб-сайт «Центр демократії та верховенства права», вересень 2019 р. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/espl-internet-pryvatnist/>